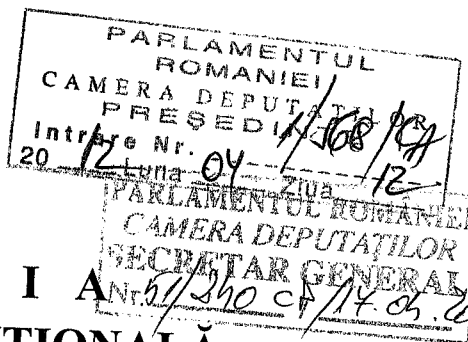

Parlamentul României
Camera Deputaților

B.P. Nr. 403 din 18.04.2012

ROMÂNIA CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Palatul Parlamentului

Calea 13 Septembrie nr. 2, Intrarea B1, Sectorul 5, 76112 București 40, România
Telefon: (+40-1) 312 34 84; 335 62 09 Fax: (+40-1) 312 43 59; 335 62 09

Internet : <http://www.ccr.ro> E-mail: pres@ccr.ro

Dosar nr.641D/2011

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURA JURISDICTIONALĂ
2664
Nr. 11-04-2012

Doamnei
Roberta Alma Anastase
Președintele Camerei Deputaților

D.S.T.
Pl. inf. B.P.

În temeiul art.31 alin.(4) din Legea nr.47/1992, vă comunicăm, alăturat, în copie, Decizia nr.223 din 13 martie 2012, definitivă și obligatorie, prin care Curtea Constituțională a constatat că dispozițiile art.259 alin.(2) din Legea nr.95/2006 privind reforma în domeniul sănătății sunt constituționale în măsura în care se interpretează în sensul că procentul de 5,5 se aplică numai asupra veniturilor din pensii care depășesc 740 de lei.

Vă asigurăm de deplina noastră considerație.

PREȘEDINTE
Augustin Zegrean

ROMÂNIA
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Dosar nr.641D/2011

DECIZIA Nr.223
din 13 martie 2012

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.259 alin.(2) din
Legea nr.95/2006 privind reforma în domeniul sănătății

Augustin Zegrean	- președinte
Aspazia Cojocaru	- judecător
Acsinte Gaspar	- judecător
Petre Lăzăroiu	- judecător
Mircea Ștefan Minea	- judecător
Ion Predescu	- judecător
Puskás Valentin Zoltán	- judecător
Tudorel Toader	- judecător
Benke Károly	- magistrat-asistent șef

Cu participarea, în ședința publică din 6 martie 2012, a reprezentantului Ministerului Public, procuror Simona Ricu.

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor dispozițiilor art.I pct.7 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.107/2010 pentru modificarea și completarea Legii nr.95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, excepție ridicată de Kiss Andrei în Dosarul nr.204/33/2011 al Curții de Apel Cluj – Secția comercială, de contencios administrativ și fiscal și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr.641D/2011.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din 6 martie 2012 și au fost consemnate în încheierea de la acea data, când Curtea, având în vedere cererea de întrerupere a deliberărilor pentru o mai bună studiere a problemelor ce formează

obiectul cauzei, în temeiul dispozițiilor art.57 și art.58 alin.(3) din Legea nr.47/1992, a dispus amânarea pronunțării pentru data de 13 martie 2012.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 5 mai 2011, pronunțată în Dosarul nr.204/33/2011, **Curtea de Apel Cluj – Secția comercială, de contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.I pct.7 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.107/2010 pentru modificarea și completarea Legii nr.95/2006 privind reforma în domeniul sănătății**, excepție ridicată de Kiss Andrei într-o cauză având ca obiect soluționarea unei acțiuni formulate, în temeiul art.9 din Legea nr.554/2004, împotriva Ordonanței de urgență a Guvernului nr.107/2010.

În motivarea excepției de neconstituționalitate, se susține că prin stabilirea unei cote de contribuții de asigurări de sănătate în valoare de 5,5% asupra întregului quantum al pensiei se încalcă dreptul constituțional la pensie, drept preconstituit de către cetățean în perioada activă a vieții sale.

Totodată, solicită revenirea la forma Legii nr.95/2006 de dinainte de modificările aduse prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.107/2010, potrivit căreia contribuția de asigurări sociale nu se datora asupra unei sume aprioric determinată, respectiv 1000 lei.

Curtea de Apel Cluj – Secția comercială, de contencios administrativ și fiscal apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Se susține că textul legal criticat reprezintă o măsură de justiție socială, instituindu-se pentru o anumită categorie de pensionari obligația de a contribui la plata asigurării sociale de sănătate, fără însă ca prin deducerea acestei contribuții să poată rezulta o pensie netă mai mică de 740 RON. Acest prag minim este o măsură de protecție socială a

pensionarilor care au venituri reduse și denotă, totodată, grija legiuitorului de a nu afecta nivelul de trai decent.

Potrivit prevederilor art.30 alin.(1) din Legea nr.47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

Guvernul apreciază că excepția de neconstituționalitate ridicată este neîntemeiată. În acest sens, invocă jurisprudența Curții Constituționale referitoare la faptul că la baza sistemului public de asigurări sociale stă principiul solidarității, că cetățenii au obligația de contribui la acest sistem și că principiul constituțional al așezării juste a sarcinilor fiscale impune ca această contribuție să fie diferențiată în funcție de nivelul veniturilor.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Avocatul Poporului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, notele scrise depuse, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr.47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art.146 lit.d) din Constituție, precum și ale art.1 alin.(2), ale art.2, 3, 10 și 29 din Legea nr.47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Obiectul excepției de neconstituționalitate, astfel cum a fost formulat, îl constituie dispozițiile art.I pct.7 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.107/2010 pentru modificarea și completarea Legii nr.95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.830 din 10 decembrie 2010. În realitate, având în vedere dispozițiile art.62 din Legea nr.24/2000

privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.260 din 21 aprilie 2010, Curtea reține că obiect al excepției de neconstituționalitate îl reprezintă dispozițiile art.259 alin.(2) din Legea nr.95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.372 din 28 aprilie 2006, astfel cum au fost modificate prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.107/2010. Acestea au următorul cuprins: „(2) *Contribuția datorată de pensionarii ale căror venituri din pensii depășesc 740 de lei este de 5,5% aplicată asupra acestor venituri și se virează odată cu plata drepturilor bănești asupra cărora se calculează de către cei care efectuează plata acestor drepturi. Prin aplicarea acestei cote nu poate rezulta o pensie netă mai mică de 740 de lei*”.

Dispozițiile constituționale invocate expres în susținerea excepției sunt cele ale art.47 privind dreptul la pensie. Pe lângă acest text constituțional, Curtea reține că, din motivarea autorului excepției, transpare ideea unei așezări injuste a sarcinilor fiscale, și anume sub aspectul materiei asupra căreia poartă contribuția de asigurări de sănătate, ceea ce înseamnă că acesta invocă, indirect, și încălcarea art.56 alin.(2) din Constituție.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că sistemul public de asigurări sociale de sănătate își poate realiza obiectivul principal, respectiv cel de a asigura un minimum de asistență medicală pentru populație, inclusiv pentru acele categorii de persoane care se află în imposibilitatea de a contribui la constituirea fondurilor de asigurări de sănătate, numai prin plata contribuției de către asigurați (a se vedea, în acest sens, Decizia nr.934 din 14 decembrie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.53 din 23 ianuarie 2007). De aceea, principiul solidarității ce se aplică sistemului asigurărilor sociale de sănătate impune și justifică obligația plății contribuției pentru asigurări sociale de sănătate și pentru veniturile obținute din pensii.

Art.56 din Constituție prevede obligația cetățenilor de a contribui prin impozite și prin taxe la cheltuielile publice. În cazul sistemului public de sănătate, aceste cheltuieli publice vizează însăși îndeplinirea obligației constituționale a statului de a asigura ocrotirea sănătății și protecția socială a cetățenilor (a se vedea, în acest sens, Decizia nr.335 din 10 martie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.355 din 23 mai 2011).

Prin Decizia nr.258 din 16 martie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.338 din 21 mai 2010, Curtea a constatat că principiul așezării juste a sarcinilor fiscale impune ca plata contribuțiilor să se facă în același mod de către toți contribuabilii, prin excluderea oricărui privilegiu sau discriminări, astfel ca, la venituri egale, contribuția să fie aceeași. Principiul menționat presupune însă ca așezarea sarcinilor fiscale să țină cont de capacitatea contributivă a contribuabililor, respectiv în așezarea obligațiilor fiscale să se țină seama de necesitatea protejării păturilor sociale celor mai dezavantajate, luând în considerare elementele ce caracterizează situația individuală și sarcinile sociale ale contribuabililor în cauză.

Curtea, prin Decizia nr.35 din 24 ianuarie 2012, nepublicată încă la data pronunțării prezentei decizii, a stabilit că, toate acestea demonstrează faptul că pentru a dobândi calitatea de asigurat, persoana în cauză trebuie să contribuie la Fondul național unic de asigurări sociale de sănătate, iar această contribuție se materializează prin aplicarea unor cote asupra veniturilor pe care aceasta le realizează. Numai legiuitorul este în drept să stabilească categoriile de venituri pentru care urmează a se plăti contribuții la bugetul asigurărilor de sănătate, iar pensia reprezintă un astfel de venit. Faptul că legiuitorul are posibilitatea de a excepta pensia de la plata unor astfel de contribuții sau de a stabili deducerea din quantumul pensiei a unei sume lunare asupra căreia nu se calculează contribuția de asigurări de sănătate reprezintă chestiuni care țin în mod exclusiv de opțiunea sa, opțiune care nu poate fi cenzurată din perspectiva garanțiilor dreptului constituțional la pensie. Ceea ce Constituția impune este ca prin astfel de măsuri să nu se aducă atingere nivelului de trai decent al

pensionarilor. În acest sens, legiuitorul a prevăzut atât calitatea de asigurat pensionarilor care au o pensie sub 740 RON, fără plata contribuției corespunzătoare, cât și scutirea parțială de la plata contribuției, în sensul că, prin aplicarea cotei corespunzătoare, pensia netă nu poate fi mai mică de 740 RON.

Distinct de cele arătate în deciziile de mai sus, a căror considerente de principiu își mențin valabilitatea, Curtea reține că în cauza de față, raportat la veniturile din pensie, autorul excepției aduce un element de noutate față de criticile de neconstituționalitate pe care Curtea le-a soluționat în precedent. Critica vizează, de principiu, faptul că, după intrarea în vigoare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr.107/2010, autoritățile publice competente au interpretat textul criticat în sensul că această contribuție de asigurări de sănătate se datorează asupra întregului venit realizat din pensie, și nu doar asupra diferenței rezultate din scăderea sumei de 740 lei din cuantumul pensiei, ceea ce apare ca fiind inechitabil prin prisma sarcinii fiscale pe care beneficiarii pensiilor de peste 740 lei trebuie să o suporte.

Curtea reține că dispozițiile art.259 alin.(2) din lege stabilesc că pensionarii ale căror venituri din pensii depășesc 740 de lei datorează o contribuție de 5,5% aplicată asupra acestor venituri, dând de înțeles că aplicarea cotei de 5,5% se face numai pentru veniturile din pensii care depășesc 740 lei; teza a doua a textului criticat, prevăzând că „prin aplicarea acestei cote nu poate rezulta o pensie netă mai mică de 740 de lei”, creează o anumită ambiguitate la nivelul întregului alineat, aspect care a și determinat instituțiile statului care aplică prevederile legii să calculeze cota de 5,5% asupra întregului cuantum al pensiei.

În jurisprudența Curții Constituționale, s-a stabilit că fiscalitatea trebuie să fie nu numai legală, ci și proporțională, rezonabilă, echitabilă și să nu diferențieze impozitele pe criteriul grupelor sau categoriilor de cetățeni (Decizia nr. 176 din 6 mai 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.400 din 9 iunie 2003, sau Decizia nr.3 din 6 ianuarie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 145 din 8 iunie 1994). Așadar, legiuitorul trebuie să manifeste o grijă

deosebită atunci când determină categoria de venit asupra căreia poartă sarcina fiscală, suma concretă asupra căreia se datorează și modul concret de calcul a sarcinii fiscale. Or, în cauza de față, Curtea constată că, deși legiuitorul a determinat categoria de venituri asupra căreia poartă sarcina fiscală - contribuția de asigurări de sănătate-, și anume veniturile din pensie, autoritățile publice competente interpretează textul în sensul că sarcina fiscală este stabilită asupra cuantumului întregii pensii și că prin modalitatea concretă de calcul a acestei sarcini fiscale sunt scutite total de la plata contribuției menționate numai pensiile de un anumit nivel, respectiv cele de până la 740 lei, ceea ce, prin urmare, influențează, atât cuantumul *in concreto* al sarcinii fiscale care poartă asupra veniturilor din pensie superioare acestei valori, cât și, pe cale de consecință, nivelul de protecție de care beneficiază dreptul constituțional la pensie.

În acest fel se ajunge la situația ca sarcina fiscală să nu fie nici rezonabilă și nici echitabilă în privința pensiilor al căror quantum atrage plata totală sau parțială a contribuției de asigurări sociale de 5,5% din cuantumul pensiei în raport cu pensiile mai mici de 740 lei, care sunt scutite total de la plata contribuției menționate. Or, având în vedere că aceste contribuții se datorează asupra veniturilor din pensie, **drept garantat la nivel constituțional și care beneficiază de o protecție în consecință** (a se vedea Deciziile nr.872 și 874 din 25 iunie 2010, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.433 din 28 iunie 2010), regimul de protecție stabilit de legiuitor pentru pensiile de un anumit quantum trebuie să aplice asupra tuturor pensiilor, indiferent de cuantumul lor concret. Desigur, ține de opțiunea legiuitorului să instituie în privința pensiilor o scutire de la plata acestei cote, dar, dacă a decis un atare lucru, scutirea trebuie să se aplice, sub forma deducerii, în mod complet în privința tuturor pensiilor indiferent de cuantumul lor, tocmai pentru ca sarcina fiscală să fie așezată în mod echitabil în privința acestei categorii de venituri.

De altfel, Curtea reține că veniturile realizate din pensii sunt supuse impozitului pe venit [a se vedea în acest sens, art.41 lit.e) din Legea nr.571/2003 privind Codul

fiscal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.927 din 23 decembrie 2003], însă acest impozit nu vizează întregul quantum al pensiei, întrucât art.69 din Codul fiscal stabilește venitul impozabil lunar din pensii ca suma rezultată prin deducerea din venitul din pensie a unei sume neimpozabile lunare de 1.000 lei și a contribuțiilor obligatorii calculate, reținute și suportate de persoana fizică.

De aceea este de dorit ca asupra veniturilor din pensie sistemul de calcul al impozitului pe venit și al contribuției de asigurări sociale să fie similare și să țină cont de protecția constituțională de care acestea beneficiază, pentru că în caz contrar s-ar ajunge la consecințe inechitabile, întrucât persoana, deși beneficiază de o deducere din venitul realizat din pensie, indiferent de quantumul acestuia, deci beneficiază, din evidente rațiuni sociale, de o scutire totală de la plata impozitului pe venit asupra sumelor care fac obiectul deducerii, nu se bucură de un tratament juridic similar și în privința contribuției de asigurări sociale.

Întrucât există o modalitate de interpretare a textului conformă Constituției ce rezultă, de principiu, din dispozițiile art.213 alin.(2) lit.h) din Legea nr.95/2006, text cadru care, scutind de la plata contribuției de asigurări de sănătate pensionarii cu pensii mai mici de 740 lei, **operează practic o deducere în privința acestei sume**, Curtea urmează să constate că textul legal criticat este constituțional numai în măsura în care, în privința veniturilor realizate din pensii, există o unitate între modul de calcul al contribuției de asigurări de sănătate și al impozitului pe venit. Având în vedere faptul că neconstituționalitatea este atât o sancțiune ultimă aplicată de instanța constituțională cu repercusiuni asupra existenței normative a legii, cât și parte integrantă a ordinii juridice normative (Decizia nr.847 din 8 iulie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, nr.605 din 14 august 2008), Curtea va constata constituționalitatea art.259 alin.(2) din Legea nr.95/2006 privind reforma în domeniul sănătății în interpretarea sa conformă prevederilor Constituției, respectiv în măsura în care se interpretează în sensul că procentul de 5,5 se aplică numai asupra veniturilor din pensii care depășesc 740 de lei.

Prin urmare, categoria de venituri asupra căreia poartă sarcina fiscală - contribuția de asigurări de sănătate-, sunt veniturile din pensie, sarcina fiscală este stabilită asupra diferenței dintre cuantumul pensiei și suma deductibilă de 740 lei, iar prin modalitatea concretă de calcul a acestei sarcini fiscale se ajunge, în privința tuturor pensiilor, indiferent de cuantumul lor concret, la plata către bugetul asigurărilor sociale de stat a cotei de 5,5% aplicată asupra diferenței menționate și la scutirea totală de la plata contribuției a sumei deductibile de 740 lei.

Curtea constată că, întrucât deciziile sale produc efecte numai pentru viitor, potrivit art.147 alin.(4) din Constituție, cele stabilite prin prezenta decizie urmează a se aplica de către Casa Națională de Pensii Publice, prin casele județene de pensii, și casele sectoriale de pensii, de la data publicării deciziei Curții Constituționale în Monitorul Oficial al României, Partea I; totodată, instanțele judecătorești vor aplica prezenta decizie numai în cauzele pendinte la momentul publicării acesteia, cauze în care respectivele dispoziții sunt aplicabile, precum și în cauzele în care a fost invocată excepția de neconstituționalitate până la data sus menționată, în această ultimă ipoteză, decizia pronunțată de Curtea Constituțională constituind temei al revizuirii potrivit art.322 pct.10 din Codul de procedură civilă.

În fine, Curtea reține că puterea de lucru judecat ce însoțește actele jurisdicționale, deci și deciziile Curții Constituționale, se atașează nu numai dispozitivului, ci și considerentelor pe care se sprijină acesta. Astfel, atât considerentele, cât și dispozitivul deciziilor Curții Constituționale sunt general obligatorii, potrivit dispozițiilor art.147 alin.(4) din Constituție, și se impun cu aceeași forță tuturor subiectelor de drept.

Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art.146 lit.d) și al art.147 alin.(4) din Constituție, al art.1-3, al art.11 alin.(1) lit.A. d) și al art.29 din Legea nr.47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

Decide:

Constată că dispozițiile art.259 alin.(2) din Legea nr.95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, care au format obiectul excepției de neconstituționalitate ridicate de Kiss Andrei în Dosarul nr.204/33/2011 al Curții de Apel Cluj – Secția comercială, de contencios administrativ și fiscal, sunt constituționale în măsura în care se interpretează în sensul că procentul de 5,5 se aplică numai asupra veniturilor din pensii care depășesc 740 de lei.

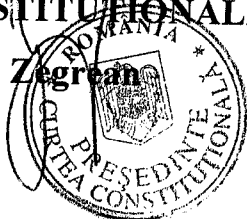
Prezenta decizie se comunică celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 13 martie 2012.

**PREȘEDINTELE
CURȚII CONSTITUȚIONALE,**

Augustin Zegrean

MAGISTRAT-ASISTENT ȘEF,

Benke Károly